

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

313. An Coadiudoriæ adversentur Concordatis Germaniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Item apud illum Præpos. Paul. de Castro. loquentes in materia Comitum Palatii habentis potestatem legitimam apud Garc. n. 46. Denique, dum Papa disponeret aliquid contra Concilia, non per viam rescripti, sed legis, ne quidem requiri derogationem generalem, tradit Garc. n. 47. citans c. 1. de constit. in 6. & Gl. ibi. v. noscatur; quem sequuntur Anchor. Felin. in c. nonnulli. n. 5.

Quæst. 313. Num Coadjutoria adversentur concordatis Germaniæ?

1. **R**esp. primò: De Coadjutoriis, quæ conceduntur in Episcopatibus, Abbatibus aut etiam aliis dignitatibus, inferioribus à Papa ad petitionem Capitularium aliorumve, qui eligere aut conferre eas habent, quæstio esse non potest, quia per hoc non gravantur.

2. Resp. secundò: Coadjutoria cum futura successione in quibuscunque beneficiis ad solum consensum vel petitionem beneficiati, aut etiam citra eum, absque consensu Capitularium, seu electorum, aliorumve collatorum ordinariorum, ad quos eorum provisio spectat, concedi à Papa, manifestè & directè repugnat concordatis Germaniæ. Fagn. in c. nulla. de concess. præb. n. 77. Remouch. in synop. de Coadjutor. c. 5. n. 16. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. n. 11. citans Castellor. decis. unic. sub tit. de pact. quam vocat auream, canonizatam, & ab omnibus impugnationibus contra illam defensam à Rota in una Germana concordator. 11. Martii 1549. Brauden ad concordat. Germ. q. 11. n. 2. Paris. de resen. l. 6. q. 5. n. 70. Wames. Consil. can. tom. 1. conf. 33. n. 12. Chok. ad reg. 8. gl. 11. n. 7. 23. & seq. Piafec. in pr. episc. p. 2. c. 5. n. 2. n. 10. Nicolart. ad concordat. Germ. tit. 1. dub. 8. §. 6. recitans quoque hanc in rem decisionem rotalem pulcherrimam apud Puteum 225. vel ut alii, 226. uti & §. 7. aliam in una Leodiens. Canoniar. de 16. Jun. 1606. quas decisiones Rotæ per plures alias ejusdem Rotæ decisiones confirmatas testatur §. 8. nempe decis. 10. p. 3. l. 3. divers. & apud Mohendam decis. 10. alias 330. de privileg. & indult. Item decis. 570. n. 9. p. 1. recent. uti & cit. §. 8. refert motum proprium Pauli V. Concordata siquidem excludunt quascunque gratias præventivas & expectativas, reservationes, ac collationes, & quasvis dispositiones Ordinariorum jus, collationem, electionem seu dispositionem in sex mensibus impediens. Remouch. cit. n. 16. Nicol. cit. §. 6. juxta Rotæ decis. 570. n. 9. p. 1. recent. & tenorem ipsum Concordatorum, §. placet etiam Nobis. sicutque omnino favorabilia, ac plenissimè ad favorem Ordinariorum interpretanda; cum quodam sex mensibus Ordinariorum reducant ad dispositionem juris communis. Nicol. loc. cit. n. 11. quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovismode vacantium. Gonz. ad reg. 8. Cancell. §. 1. proœmial. n. 21. Wames. Conf. Can. tom. 1. conf. 262. n. 15. Garc. p. 5. c. 1. n. 52. Piafec. in pr. Episc. p. 2. a. 2. n. 9. & 10. & AA. passim juxta c. omnes Basilicæ, & c. nullus omnino. 16. q. 7. uti idem etiam patet ex eo, quod Papa per concordata intenderit uberiores gratias concedere Ordinariis Germaniæ, quam regula octava Cancell. concedat aliis Ordinariis, quæ ubertas major inter reliqua consistit in eo, quod respectu aliorum Ordinariorum in regula mensium removerit tantum reservationes & gratias expectativas impediens dispositio-

nes illorum aliorum Ordinariorum; per Concordata verò ultra reservationes & expectativas intenderit removere quascunque etiam alias dispositiones (quo nomine utique venit etiam Coadjutoria cum futura successione per notata DD. in c. cum in illis. §. 1. de præb. in 6. Puteus in memorata decis. §. 4.) impediens Ordinarios Germaniæ in dispositione sua quod ad sex illos menses, adeoque & Coadjutorias hujusmodi Put. loc. cit. §. 3. & 4. Unde jam Ordinarii Germaniæ, ad quos spectat jus conferendi, eligendi, aliterque disponendi de beneficiis, plenam habent potestatem beneficia, etiam Coadjutoriis fortè obnoxia, seu affecta in sex illis suis mensibus liberè conferendi, ad ea eligendi &c. Nicol. cit. §. 6. Wames. loc. cit. conf. 33. n. 12. & quodcunque à quocunque, etiam per Papam fit in contrarium, hoc est, impediens illam illorum collationem, irritum est & inane. Wames. loc. cit. clausula enim irritans Concordatis inserta loc. cit. n. 12. & 14. ligat quoque Pontificem juxta Wames. & plures alios apud Chok. loc. cit. n. 9. etiam non dicatur: per Nos aut successores nostros contigerit attentari: etsi iis contrarium teneat Garc. p. 5. c. 1. n. 29. Chok. ipse loc. cit. n. 22. & illud n. 7. sic limiter: nisi Papa ex justa causa ejusmodi concordatis derogaret, quod num possit, dictum est alibi. Adde, quod Concordata hæc quoque veri pacti rationem & vim habeant. Wames. loc. cit. n. 13. sic testans expressè declarasse Julium III. adeoque à Papa sine nationis Germanicæ consensu eis contraveniri nequeat; cum, quæ ex pacto constant, absque partium consensu abrogari non consueverint, & contractus liget quemlibet, etiam si Princeps sit alias legibus solutus. Wames. n. 13. citans c. 1. de probat. Bald. in l. Princeps. de LL. Lud. Rom. conf. 352. quaritur primò. n. 16. Ita ut proinde sæpe partium operetur etiam clausula derogatoria Concordatorum; eò quod ea vel importunitate impetrantium tales Coadjutorias adjecta sit, dum frequenter in nonnullis causis Papa aut Princeps inverecunda petentium inhiatione constringitur, ut non concedenda tribuat, quæ tamen sic extorta nihilo plus firmitatis aut roboris habere debent. L. I. c. de petit. honor. subl. lib. 10. Wames. cit. n. 14. vel etiam derogatio illa ob expeditorum inadvertentiam irrepsit, uti id indicat Pius IV. apud Chok. loc. cit. sub n. 23. dum motu proprio revocavit derogationem Concordatorum Germaniæ in simili Coadjutoria, declarando, per deputationem in Coadjutore, & exinde collationem Canoniatûs Ecclesiæ Metensis in mense ordinario cum Concordatorum derogatione intentionis suæ non fuisse aut esse dictis Concordatis derogare, aut aliàs illis in aliquo præjudicare, sed eandem prætentam derogationem ob Expeditorum inadvertentiam & præoccupationem obreptam tanquam contra intentionem & voluntatem suam extortam nullam & invalidam, ac nullius roboris vel momenti fuisse aut esse. Quod etiam spectat, quod teste Simonett. de reservat. q. 99. n. 28. apud Chok. loc. cit. Gregorius XIII. quadam constitutione sua anno 1572. 6. Jun. Romæ publicatâ declaravit, se sub quacunque verborum forma rescripserit, Concordata lædere nolle. Vel quod, ut Wames. cit. n. 14. dicta derogatio per se resolvatur ob decretum irritans, aut rationem patet, quam Concordata continent. Unde jam sequitur, quod si Papa concederet cuiquam Coadju-

toriam istiusmodi cum futura successione in Germania, eam suum effectum sortiri non posse, nisi Coadjutus in mense Apostolico cesserit aut decederit, vel alias ad provisionem Papæ tale beneficium aliqua ratione spectaret. Chok. *loc. cit. n. 7.* ex Wamel. *conf. 33. n. 12.* Vel enim conditionem illam: *si beneficium vacabit in mense Apostolico &c.* ab initio continuasse dici debet: vel, si pura & simplex fuerit, valere non potuisse, obstantibus nimirum Concordatis Germaniæ. Wamel. *n. 13.*

3. Neque his obstat primò, quòd salvis Concordatis Papæ, quin & ejus Legatus de Latere possit conferre beneficia in sex mensibus Ordinariorum, & cum illis concurrere. Rebuff. *in Concord. rubric. de collat. §. 1. si quis vel alium superiorem.* Brand. *in Concord. Germ. not. A.* Chok. *loc. cit. n. 15. & 16.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 25. n. 15. & seq.* pluribus id firmans Rotæ Decisionibus. Nam gratiæ solùm præventivæ respectu illorum sex mensium contrariæ sunt Concordatis. AA. iidem & Simonet. *de reservat. q. 2.* eò quòd hæc absolute impediunt collationes Ordinariorum: quòd verò cum illis possit concurrere Papæ, non impedit, quò minus ipsi possint prævenire Papam, in quo casu prævalebit illorum provisio provisioni apostolica.

4. Nec obstat secundò, quòd regressus ad beneficia non obstat Concordatis: cum tamen regressibus æquiparentur Coadjutoria cum futura successione. Paris. *loc. cit. n. 71.* cum Mandos. *ad reg. de impetrand. benef. per obitum. q. 10. n. 7.* utpote quæ non minus quam Coadjutoria impediunt provisiones Ordinariorum. Nam regressus habent causam juris de præterito; nimirum ex voluntate resignantis, non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & voluntate Papæ id admittentis. Paris. *loc. cit. n. 72.* juxta citatam illam decisionem Rotalem apud Puteum §. 11. Unde jam, ut dicitur in eadem decis. per fictionem juris non videtur inducta vacatio; sed potius est quædam continuatio primævi juris propter voluntatem ejus, nempe resignantis, qui legem apposuit in re sua, & illa voluntas tempore, quo locus est regressui, adhuc durat, & sic fingitur, quòd nulla interveniat vacatio, ex quo fit dispositio in eandem personam & non diversam. Coadjutoria è contra nihil habent de præterito, & in iis fictio illa non vacationis non habet locum, dum Coadjutor non dicitur continuare; cum jus sit & fuerit titularis, & ideo dispositio dicitur fieri in diversam personam, ac proinde per illas Coadjutorias dicitur contraveniri Concordatis *cit. decis. Rotæ §. 11.*

5. Nec obstat terciò, quòd sicut regressus datur ex causa aliqua onerosa, nempe cessionis. Paris. *loc. cit. n. 73.* citans Put. *decis. 174. l. 1.* Sarneaf. *de non judicand. juxta for. supplicat. q. 4.* idèoque non dicitur proprie gratia, ex quo potius in compensationem exhibiti beneficii concedi videtur. Paris. *loc. cit. n. 74.* Sarn. *loc. cit. n. 2.* ac propterea non contraveniat Concordatis; ita etiam Coadjutoria datur propter bene merita, ac ita pariter non videatur Concordatis contraria; cum juxta L. Aquilius. *ff. de donat. dispositio loquens simpliciter non habeat locum in dispositione remuneratoria.* Nam non ideo solùm, sed etiam propter necessitatem Ecclesiæ, cui Coadjutus intervenire non potest. *c. 1. de Cler. agrot. in 6. & 10. tit. extra.* & in recompensationem laborum suorum Coadjutori datur portio fructuum. *cit. c. 1.*

& c. de Rectoribus. de Cleric. agrot. & idèo, si aliud de remunerationem habet, non debet illi dari successio. *cit. decis. Rot. Put. §. 12.*

6. Nec obstat quardò, quòd dando Coadjutoriam, etiam temporalem, Papæ apponat manus, & ex hac appositione resulret affectio impediens Ordinarios collatores à provisione talis beneficii, non minus quam Coadjutoria ipsa cum futura successione; & tamen talis affectio non fit contraria Concordatis. Nam dato, nasci ex datione Coadjutoris affectionem (de quo, ut habet citata decis. Rotæ §. 13. merito dubitatur & negabitur à nobis *infra quest. 323.* neque enim huc applicari potest simile de datione beneficii in commendam; cum in commenda vacet beneficium, & Papæ commendando beneficium declarat, quòd de eo disponere intendat; in datione verò Coadjutoris beneficium non vacet, & Papæ tunc faciat, quòd de jure est, adèoque non efficitur per hoc beneficium, ita ut Ordinarius cessante Coadjutoria, non possit de eo disponere) dato inquam tantisper hoc, malè adhuc apponitur. Siquidem cum Papæ dicat in Concordatis: *Reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscunque;* & ista reservatio seu affectio per appositionem manus in datione Coadjutoris non continueatur, sequitur, quòd talis affectio non obstat Ordinariis. *cit. decis. §. 13.*

7. Nec obstat quintò textus in *l. fin. §. cui dulcia. ff. de vini trit. & oleo leg.* ubi dicitur: quòd cui dulcia legata, veniunt dulcia potabilia & comestibilia; sed si dictum fuisset: *lego vinum amphorarium & omnia dulcia:* ex legatione vini tantum veniunt potabilia; ut proinde idem dicendum videatur in casu præsentis, nempe quòd verba illa: *Vel quamvis aliam dispositionem:* ex collatione præcedente verborum sunt restringenda ad dispositiones similes præcedentibus, scilicet reservationibus & expectat. vis, quæ sunt siue consensu ad corpora incerta, adèoque sub iis venire nequeat Coadjutoria, utpote quæ fit de consensu ad certum corpus; cum universalis illa tantum referri debeat ad illa, quæ sunt ejusdem speciei. Nam verum est, quòd dictio illa: *Quamvis aliam:* non comprehendat nisi similia expressis, quando tumus in materia restringibili; in præsentem autem non sumus in materia restringibili; quia concordata facta sunt ex causa, & proinde Papæ intendebat uberiorem illis Ordinarius facere gratiam quam aliis. *cit. decis. §. 5.* Adde, quòd, cum reservatio non tantum fiat ad incerta corpora, sed etiam fieri possit de certo corpore & de consensu possidentis, in quo casu dicitur reservatio specialis. Aneas de Falcon. *tract. de reservat. q. 2.* & Papæ excludat quamcunque reservationem, excludet etiam reservationem vel dispositionem de consensu ad certum corpus, qualis est Coadjutoria. *cit. decis. §. 7.* Ac denique, cum verba illa: *Vel quamvis aliam dispositionem:* implicent qualitatem similem in genere, nempe quamvis aliam dispositionem impediendam Ordinarios in sua dispositione, implicabunt quoque dictas Coadjutorias, ut sicut Papæ excludit reservationem & expectativam impediendam Ordinarios in sua dispositione, ita etiam excludat quamcunque aliam dispositionem impediendam Ordinarium in sua dispositione. *cit. decis. §. 8.* Plura huc conducentia *infra*, ubi de modo concedendi Coadjutorias cum consensu Ordinariorum,

Quest.